

**Bud' silný a odvážny, nestrachuj sa a nezúfaj! Lebo Hospodin, 1. nedeľa po Zjavení
tvoj Boh, bude s tebou, kamkoľvek pôjdeš. Jozua 1,9**

**10.1.2021
ev. cirk. zbor Rankovce**

Milí naši, z Božej milosti sme sa opäť dožili Pánovho dňa, nedele a my vás pozývame k ďalšej domácej pobožnosti. Spojme sa spolu v našich rodinách ako jeden cirkevný zbor. Nenechajme tento svätý deň týždňa prepadnúť iba našim starostiam a zvykom! Pretože na ľahostajnosť sa veľmi rýchlo privyká. Biblia nás pozýva k zotrúvaniu v zhromaždení svätých. (Ž 68,27; Mt 18,20; Žid 10,25) Ak teraz nemáme takú možnosť v kostoloch, máme k dispozícii naše obývačky! Premeňme ich na chrámy svätého Boha!

V kázni si urobíme výlet k patriarchovi Abrahámovi. Zaznela mu obrovská výzva života a on na ňu odpovedal. Aj my sa chytajme príležitostí, ktoré dostávame. Veď zvlášť, ak sú od Pána Boha, tak nám prinesú obrovské požehnanie. A nielen nám, ale tak ako cez biblického patriarchu celej našej rodine. Biblickú prípravu ku kázni, výklad k daným veršom z Písma nájdete na našej zborovej webstránke pri tejto kázni.

Veríme, že cez tieto vytlačené, resp. internetom dostupné kázne prijímate posväcujúce požehnanie do vášho života. Ospravedlňujeme sa, že ku sviatkom sme nedokázali pripraviť takéto domáce pobožnosti a distribuovať ich k vám. Bolo to tam príliš náročné, veľa sviatočných dní. Videonahrávky si však ku každému sviatku možno pozrieť na zborovej webstránke ecav.rankovce.sk. Tam sú dostupné aj kázne v textovej podobe.

Opäť srdečne ďakujeme všetkým, ktorí nezabúdajú aj na hmotné potreby cirkevného zboru. Tak, ako klesli príjmy podnikateľom, hoteliérom, umelcom a mnohým iným, rovnako klesli aj príjmy cirkevného zboru z ofier a milodarov. Obraciame sa preto na vás opäť s prosbou o podporu.

Ak chcete prispieť, svoj milodar môžete poslať na účet cirkevného zboru. IBAN: SK43 0900 0000 0001 0925 5082, do správy pre prijímateľa napíšte: Milodar. Alebo svoj milodar odovzdajte vašim kurátorom.

**„Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia;
lebo ochotného darcu miluje Boh.“ 2K 9,7**

Modlime sa spolu:

Hospodine, večný Bože, náš Otče, vo svojom Synovi Pánovi Ježišovi Kristovi zjavuješ nám múdrosť, pravdu a spravodlivosť.

V Ňom poznávame a prijímame Tvoju veľkú lásku,
ktorou miluješ svet i nás.

Všetci sme Tvoje deti, o ktoré sa staráš
a vo svojom Synovi nám ponúkaš zmierenie a večný život.
Prosíme o dary a silu Tvojho Ducha, aby nás urobil poslami
Tvojej lásky a svedkami Tvojej pravdy v tomto našom svete.
Pridaj nám sily, aby sme vedeli premáhať slabosť a strach.

Nauč nás len na Teba sa spoliehať,
Teba chváliť, oslavovať a naveky zvelebovať. Amen.

Nech sa páči,

tu sú piesne na nedeľu:

75, 50, 290, 294, 40

biblické texty (kontinuálne):

Zachariáš 2,14-17

Zjavenie Jánovo 11,15-19

evanjelium: **Matúš 3,13-17**

Námety na ďalšie modlitby – modlime sa:

- ďakujeme za dar svätého krstu a ním občianstva v Božom kráľovstve
- kladieme sa do Božích rúk so skutočnou, živou vierou, ktorá dáva nášmu krstu zmysel
- myslíme na mnohých skúšaných v tento náročný čas, nemocných, zranených, smútiacich, sklamaných
- prednášame Pánovi prosby za utíšenie pandemickej krízy vo svete, aj u nás
- prosíme za silu a vytrvalosť pre zdravotníkov, politikov a odborníkov, ktorí robia dôležité rozhodnutia
- utiekame sa k Trojici svätej o pokoj pre mnohé domácnosti, kde sa dostáva k slovu násilie a zloba
- voláme k Bohu za náš vnútorný pokoj, ktorý začína v únave chýbať
- prednášame Mu naše modlitby za našu cirkev v jej poslaní aj potrebách

Opäť vám ponúkame svoj čas, ak vás treba vypočuť, povzbudiť, modliť sa za vás.

Ozvíte sa, pripomeňte sa, sme tu pre vás.

Vaši farárovci

Tel. čísla: 0918 828 307 – L. Beňo; 0918 828 309 – M. Beňová; mail: ecav@rankovce.sk, prípadne cez sociálne siete.

Milovaný, prajem ti, aby si vo všetkom prospieval a bol zdravý, ako prospieva tvoja duša.

3. list Jánov 1,2

Voda žeravá

1. kniha Mojžišova 12,1-4: „1 *Hospodin riekol Abrámovi: Vyjdi zo svojej krajiny, zo svojho príbuzenstva i z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem. 2 Urobím ťa veľkým národom, požehnám ťa a tvoje meno zvelebím, tak sa staneš požehnaním. 3 Žehnať budem tých, čo teba žehnajú, prekľajem toho, čo tebe zlorečí, a v tebe budú požehnané všetky čelade zeme. 4 Vtedy Abrám odišiel, ako mu prikázal Hospodin.*“

1. nedeľa po Zjavení
10.1.2021
ecav.rankovce.sk

ai: Drahí bratia, drahé sestry, medzi vlastnosti vody patrí to, že pri 0°C zamrzá a pri 100°C sa mení na paru. Hovoríme tomu **teplota tuhnutia** a **teplota varu**. Pri nich z tekutej vody môže vzniknúť **pevný ľad** alebo **plynná para**. **Viete však**, že pre fyziku existuje ešte **aj iná hranica teploty vody** (pri špeciálnom tlaku) 374°C, pri ktorej získava iné, špecifické vlastnosti a dostávame tak vodu v ďalšom, málo známom skupenstve, tzv. superkritickú tekutinu?

KE: Aj v duchovnej oblasti disponuje voda svojimi zvláštnymi, špeciálnymi vlastnosťami. Myslím na vodu svätého krstu, ktorá úplne mení život človeka. Krstom dostáva iný smer a aj celkom inak pôsobí na svoje okolie.

DI: Príbeh biblického patriarchu Abraháma patrí medzi najdôležitejšie svetové príbehy. Oplyvnil vieru viac než polovice ľudí celej Zeme. Hlásia sa k nemu židovstvo, kresťanstvo aj islam. Málokto však vie, že tento muž bol **pôvodne poverčivý pohan**, ktorý sa bál nočného Mesiaca a myslel si, že to je jeho boh!

Aj ja, keď som bol malé dieťa, tak som mal z Mesiaca v splne strach, pretože v mojej detskej fantázii som v jeho kráteroch videl veľké oči a strašné, roztvorené ústa. Vy nie?

Abrahám mal ženu, ktorá mu nemohla priniesť deti a on mohol byť presvedčený, že to ho vlastne ten jeho boh za niečo trestá. Že je ním – prekliaty. **Musel byť veľmi nešťastný a zlomený.**

Obrovskou výzvou pre neho bol preto **Boží hlas, ktorý ho pozýval to všetko úplne opustiť** a – ako by to povedali dnešní ľudia – zažiť dobrodružstvo svojho života. Pán Boh mu v podstate povedal: „**Pod' za mnou a ja ti ukážem svetlo života.**“ *par. J 8,12*

Budúci patriarcha mal odísť preč z krajiny, kde žil, od svojej rodiny, z domu, v ktorom býval a už nikdy sa nevrátiť späť. **Za to mu Boží hlas sľuboval mnohonásobnú odplatu.** Ak pozorne spočítame všetky sľuby, ktoré ako na oplátku Abrahám od Pána Boha dostal, tak ich tam nájdeme presne *sedem*. Sedmička bola vždy zvláštnym číslom. Dnes ho ľudia považujú za číslo šťastia, predtým bolo číslom dokonalosti. **Abrahám, pod' za mnou a staneš sa súčasťou Božieho dokonalého plánu dejín spásy celého sveta!**

Mám rád príbehy veľkých ľudí. Veľmi rád čítam, ako začínali. Dnes dezinformátormi vysmievaní takí Bill Gates alebo George Soros, a mnohí ďalší pred nimi. Ich príbehy sú fascinujúce! I keď nie dokonalé. Schválne, vyhľadajte si ich! Rovnako je fascinujúci aj ten Abrahámov.

Dnes už vieme, že **Abrahám sa rozhodol a – vykročil.** Urobil dobre, veľmi dobre. Ním začínajú dejiny izraelského národa, z ich potomstva príde Boží Syn, Bohom ponúknutý Záchrana celého sveta, Ježiš Kristus.

Tomu sa hovorí zmena! **Minulosť s kľatbou, v dusivej atmosfére strachu z pohanského osudu, budúcnosť s Božím požehnaním, život s napriamenou šijou.**

PAR: K veľkej zmene pozýva ľudí Pán Boh stále. Aj dnes hovorí: „**Vyjdi, človeče, zo svojho starého domu, starých spôsobov či návykov.**“ Nasleduj ma a ja ťa požehnám. (opäť J 8,12)

My dnes už nemusíme opúšťať svoju domovinu, ani sa sťahovať od svojich najbližších preč, ako to mal urobiť biblický

patriarcha. **Pán Boh nás pozýva zmeniť naše vnútro.** My pritom môžeme, ba máme ostať doma. On totiž dobre vidí, aká je *existencia bez Neho v skutočnosti zbytočná, pomýlená, prázdna, bez plného obsahu, aký by mala mať a bez uskutočniteľného cieľa.* Podľa apoštola Pavla „**telesne zmýšľať je smrť, ale duchovne zmýšľať je život a pokoj. Telesné zmýšľanie je nepriateľstvo proti Bohu.**“ R 8,5-6

Náš Stvoriteľ nás ale miluje a nechce, aby sme mali prázdny život. Preto tá Jeho pozvánka k zmene. **Pod'te, staňte sa znovu mojimi deťmi. Vráťte sa, ľudskí synovia a dcéry!** Ž 90,3

Pán Ježiš nám dal v podaní Markovho evanjelia (16,16) **dve podmienky na to, aby bol človek zachránený, spasený.** Jednou je viera, a druhou krst. **Vierou je vnútorný návrat k Pánu Bohu, obrátenie sa späť a vonkajšou je verejné potvrdenie vo vode svätého krstu.** Pochopiteľne, dôležitejšou z nich je prvá, vnútorná podmienka, preto Pán Ježiš hovorí iba „**kto neuverí, bude odsúdený**“ (Mk 16,16b), nehovorí aj „kto nebude pokrstený“. Lenže **viera a krst k sebe patria.**

To je ako keď sa niekto rozhodne, že chce schudnúť, že bude držať diétu, ale navonok to odmieta naplniť v obmedzení jedla. Taký človek ťažko schudne.

Keby sa Abrahám rozhodol odísť, ale napokon by neodišiel, dejiny Božieho ľudu by čakali na niekoho iného a jeho by sa už netýkali.

Náš krst je vstupom do života s Pánom Bohom. Zanechaním starých záležitostí, otroctva Diablovej, prázdneho bytia a začiatkom nového. **Ak sme už pokrstení, tak aj pokračujeme novým životom!**

V ktorom svete chceme vlastne žiť? V tom prázdnom, bezbožnom, ktorý sa odvracia späť k prázdnote, alebo v naplnenom Božom?

MYS: Poviem vás svedectvo istého nádejného akademického maliara. Volal sa **Alfréd Thucker** a pochádzal z Anglicka. Tak, ako jeho otec, aj on veľmi pekne maľoval. Jeho obrazy sa dokonca vystavovali v slávnej londýnskej Kráľovskej akadémii. Raz, keď práve dokončil obraz s názvom „Bez domova“ s opustenou ženou, ktorá drží v rukách malé dieťa a kráča po snehu, pritom majú všade pred ňou zatvorené dvere, maliar začal uvažovať vo svojom vnútri: „**Prečo ja vlastne maľujem takých nešťastníkov? Prečo im rovno nejako nepomôžem?**“

Nato zanechal umeleckú kariéru, dal sa na štúdium teológie a zasvätil svoj život misionárskemu dielu najprv doma, v Anglicku a potom v africkej Ugande.

Tak ako biskupa Thuckera nenechal pohľad na biedu sveta ľahostajným a dobre zvolený osud s Pánom Bohom ho poslal do čiernej Afriky, **aj nás by mala voda svätého krstu doslova páliť ako žeravá hmota, ako tá superkritická tekutina z úvodu kázne.** Veď ona aj má superkritické vlastnosti! Po stretnutí s ňou sme predsa aj my zanechali svoj pobyt u Diabla. Teraz už **žijeme v prítomnosti svätého Pána Boha. A taký život má predsa celkom iné výsledky, prináša celkom iné ovocie** (G 5,22-23).

ade: Evanjelický teológ **Dietrich Boenhoffer** raz napísal: „**Keby ťa obžalovali, že si kresťan, našli by na tebe dôkazy?**“

Prajem nám všetkým, aby tieto dôkazy, aby ovocie svätého Ducha dozrievalo neustále na každom z nás!

poznámky ku kázni:

náčrt kázne – (štýl: Vrablec):

AI: *superkritická voda*

KE: Krstom je náš život celkom iný, s iným smerovaním aj s iným pôsobením.

DI: zasľúbenia zmeny u Abraháma

PAR: ako žiť s krstom

MYS: anglikánsky biskup A. R. Thucker, svedectvo

Ade: je viditeľné naše kresťanstvo?

Kázeň vychádza z odporúčenej témy na nedeľu „Ježišov krst“ (stará agenda: Božia sláva v časnosti / Dvanásťročný Ježiš).

O krste hovoríme v túto nedeľu vlastne každý rok. (Vlani názov kázne: „Veda okolo krstu“.)

V cirkvi však je na túto nedeľu odporúčaná aj téma misie ako takej. Aj ofera býva odporúčaná na fond misie (tento rok pre opatrenia je preložená).

V krste človek zažíva totálnu zmenu – z panstva diabla do panstva Kristovho (to bolo načrtnuté v kázni pred týždňom pNR21 v časti o dedičnom hriechu).

Tým sa voda stáva doslova „žeravou“, ktorá prinúti človeka až k zmene. Presne tak, ako zažil žeravú zmenu aj Abrahám.

exegéza (výklad textu):

Príbeh o Abrahámovi patrí medzi najdôležitejšie príbehy v SZ. Práve jemu boli dané zasľúbenia, na ktorých vyrástol monoteizmus židovstva, kresťanstva aj islamu.

Tu sa spomína postava ešte len pod starým menom Abrám, no budem používať novšiu a známejšiu formu Abrahám. K zmene mena došlo v 1M 17,5.

Príbeh Abraháma poznáme z biblických hodín, kde sme ho podrobne preberali. V 11. kapitole sa dozvedáme, že pôvod rodiny bol mezopotámsky, krajina Ur (Ur-Chasdim) je na východe Šineáru, oblasti, kde bývali ľudia po potope. Náš príbeh sa už ale odohráva v Chárane, meste (oblasti) na sever od Kanaánu, na severe Sýrie.

Obe mestá uctievali boha mesiaca pod názvom Sin. Tento názov prešiel aj do hebrejčiny – písmeno S sa volá sin a má aj tvar mesiaca. Celá oblasť mezopotámie dostala názov Úrodný (pol)mesiac, iste je pôvod názvu a prepojenie náboženstva s krajinou.

O Abrahámovom otcovi sa usudzuje, že bol Sinovým kňazom – aj keď to v tých časoch možno boli v istom zmysle všetci muži. Je pravdepodobné, že sa prinášali aj ľudské obete – je možné, že jednou z takýchto obetí bol aj Abrámov brat Hárán (v. 11,28 je hebr. al-p.né, LXX enópion, čo znamená „pred tvárou“ – otec Terach videl smrť svojho syna ...) Bolo to náročné, ťažké a dusivé náboženstvo. Navyše – mesiac má štvortýždňovú periodicitu, tak ak existovali tie ľudské obete, či nejaké iné, tak boli časté.

v. 1: Pán Boh hovorí k Abrahámovi priamo – naposledy k Nóachovi. Nie je to v sne, vo videní – i keď sa to celkom nevyklučuje. Resp. nie je celkom jasné, akým spôsobom Pán Boh prehovoril a myslím si, že Abrahám vôbec nevedel, kto k nemu hovorí. Ved' Abrahám bol pohan, poznačený uctievaním mesačného boha. Kto k nemu hovoril, to zistil až neskôr (pri Melchisedekovi – 14,18nn).

Výzva k Abrahámovmu odchodu je trojaká: vyjdi z/od – 1. svojej krajiny, 2. svojho príbuzenstva, rodiny, 3. domu svojho otca.

To je výzva k absolútnej zmene života – 1. krajina = kultúra, 2. príbuzenstvo = zázemie rodiny, 3. dom otca = dedičstvo, hmotný základ.

Výzvou je totálna zmena vo všetkom.

Boží hlas ho pozval do krajiny, ktorá zatiaľ nie je ešte ani pomenovaná. Abrahám nevedel vôbec, kam má ísť.

Poslúchnuť tento hlas? Kto by poslúchol neznámy hlas s nejasným určením cieľa?

Myslím si, že v príbehu chýba dôležitá časť, ktorá počas dejín a redakcie vypadla, stratila sa. Prečo práve Abrahám? Čo sa odohrávalo v jeho živote?

Vieme, že jeho žena Sára bola neplodná. Celkom iste to všetci považovali za kľatbu bohov – aj on tým bol prekliaty. Prečo ale mal byť prekliaty? Koľko obetí iste prinášal aj on, čo všetko robil, volal k bohom... Nič nepomáhalo. Sinistické (mesačné) náboženstvo ho unavovalo a nedávalo mu zmysel. Boží hlas mohol byť odpoveďou na nejaký dnes už neznámy príbeh. (Istú odpoveď sa tu snaží dať židovská apokalyptická tradícia v spise Apokalypsa Abraháмова, z ktorej ostali iba neskoršie staroslovanské odpisy. O nej napr. angl. wikipedia.)

Pozn. – nevieme, či výzva bola aj nechať otca tak a nepostarať sa o neho. Podľa 1M 11,31 otec Terach vzal do Cháranu iba Abráma a vnuka Lóta (s ich rodinami, samozrejme). Nie však syna Náchora, ten ostal v Ure. Ak odíde Abrahám (aj s Lótom), kto sa postará o otca? Je to správne a etické takto odísť?

Samaritánska verzia 1M (Samaritánsky Pentateuch) kladie odchod Abráma po otcovej smrti, podľa hebrejskej však odchádza počas života.

Je pravdepodobné, že potom sa prišiel o opusteného otca postarať syn Náchór z Uru, keďže neskôr sa Chárán spomína ako Náchorovo mesto (1M 24,10; odtiaľ je Rebeka, neskôr aj Ráchel a Lea).

v. 2: Sedem zaslúbení Abrahámovi:

1. zaslúbenie o veľkom národe muselo znieť pre Abrahámove uši ako túžený zázrak, za ktorý sa roky modlil a nosil obete. Teraz mu hlas (nejakého) boha/Boha sľubuje niečo také. To je výzva nad všetky výzvy. Dieťa by znamenalo sňatie kľatby z jeho hlavy, aj z jeho rodiny.

2. zaslúbenie o požehnaní hovorí o ochrane. Ak má vyjsť Abrahám do neznámej krajiny, čo ho tam čaká? Hlas Boží (lenže pre neho akého boha?) mu sľubuje ochranu = požehnanie. (Čo znamená slovo *požehnanie*? Zaujímavá a dobrá téma.)

3. zaslúbenie o zvelebení mena. Tu má pekný výklad V. Žák. Kým v Bábeli (1M 11,4) sa snažili Šineárcania po potope urobiť svoje meno známym, no nepodarilo sa im to, tu Pán Boh sľubuje takto urobiť známym meno Abrahámovi, ak poslúchne. Ten lesk jeho mena potom bol počut' v celých ďalších dejinách Izraela (napr. 2Kron 20,7), cirkvi (napr. J 8,37, 2K 11,22, G 3,29 a inde), ale aj v islame (Korán napr. 2,130).

4. zaslúbenie o tom, že sám Abrahám bude požehnaním. To znamená, že cez neho sa bude dariť aj iným. To sa zreteľne ukáže napr. v Geráre (1M 21,22), a sa to neskôr, pravda, zvlášť zhodnocuje v kresťanstve (G 3,6).

v. 3: 5. zaslúbenie o Božom žehnaní tým, kto budú žehnať Abrahámovi. Tu ide o krásne rozvité požehnanie z 2. verša. Kto bude s Abrahámom spolupracovať, aj na neho sa bude vzťahovať Božia ochrana.

(Pre nás, ľudí 21. storočia sa takéto zvýraznené opakované požehnanie vidí nadbytočné, orientálny spôsob reči však bol známy svojou bohatosťou, nie stručnosťou typickou pre strohý formálny jazyk našej doby.)

6. zaslúbenie o prekliatí tých, ktorí sa postavia proti Abrahámovi (a jeho potomstvu, tak to potom Izraelci analogicky vzťahovali aj na seba).

Slovesá „preklínať“ (hebr. qalal) a „zlorečiť“ (hebr. arar) bývajú často prekladané aj opačne, ktorý význam sa ako hodí podľa kontextu. Aj tu, keby sme ich prehodili, tak sa význam veľmi nezmení. B. Utley tu hovorí, že tí, ktorí hanobia Abraháma, sa odrezali od Hospodina a v tom je ich prekliatie.

7. zaslúbenie o požehnaní všetkých čeladi zeme v Abrahámovi. My retrospektívne vieme, ako sa toto zaslúbenie naplnilo. Pre Abrahámove uši (otázku autenticity textu teraz neriešime) to už muselo znieť veľmi blažene. Do čoho ho to vlastne tento boží (Boží) hlas pozýva?

v. 4: A Abrahám odišiel. To je jeho reakcia.

Celý verš už vykladať nemusíme, pretože pre zvesť je dôležité iba toto.

Abrahám sa rozhodol pre absolútnu zmenu.

pramene:

texty Biblie – najmä hebr. a LXX

Bibl. slovník 1996

V. Žák: Na počátku

Genesis – preklad s výkladom, Kalich

Utley Bob – výklad <http://www.freebiblecommentary.org>

en.wikipedia.org

Korán (z internetu)

(štýl kázne: Vrabec J.: Homiletika základná a materiálna)